

Nr 1050

Av herr Kaijser, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 111, med förslag till lag om ändring i lagen den 16 juni 1966 (nr 293) om beredande av sluten psykiatrisk vård i vissa fall.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 111 föreslås en sådan komplettering av lagen den 16 juni 1966 om beredande av sluten psykiatrisk vård i vissa fall att det framdeles inte skall råda någon osäkerhet om huruvida narkotikamissbrukare och narkomaner är att betrakta som om de saknade sjukdomsinsikt.

Redan den nuvarande utformningen av lagen har av många tolkats så, att av narkotika beroende personer må bedömas sakna sjukdomsinsikt, men den rådande osäkerheten har varit och är påfallande. Därför måste en lagändring anses nödvändig, vilket vi från moderata samlingspartiets sida påpekade senast i en motion i anledning av proposition nr 13.

Emellertid har i proposition nr 111 inte diskuterats ett allvarligt problem i detta sammanhang, än mindre föreslagits någon lösning. Det gäller retentionsrätten då en narkotikaförgiftad frivilligt inställt sig för vård, antingen själv eller, i svårare fall, med hjälp av andra. Lagen om beredande av sluten psykiatrisk vård kan visserligen sägas vara otillämplar på sådana fall. Men hänsynen till syftet med narkomanvården och de utomordentligt tragiska konsekvenser som kan uppstå om vården blir otillräcklig bjuder att man allvarligt överväger frågan om införande av retentionsrätt även vid s. k. frivilligfall. Vårdtidens längd under framför allt eftervårdsskedet är ju bevisligen av största betydelse. Även om vården och rehabiliteringsmiljön är perfekt enligt vedertagna normer innebär en stympling av vårdperioden allvarlig fara för att patienterna så gott som mangrant återfaller.

Frågan om beredande av vård oberoende av patienternas vilja har en mycket allvarlig sida eftersom det är fråga om ingrepp i den personliga integriteten. Gällande lag om beredande av sluten psykiatrisk vård representerar förvisso en form av lagstiftning där hänsynen till den personliga integriteten inte kan prioriteras. Först när förutsättningar för intagning mot patientens vilja inte längre föreligger skall vederbörande omedelbart utskrivas från sjukhuset. När patienten är frivilligt inskriven spelar det ingen roll om förutsättningar för kvarhållande föreligger. Patienten måste omedelbart skrivas ut när hon eller han så önskar. Men vederbörande kan tvångsmässigt åter inskrivas i direkt anslutning till utskrivningen! Detta förfaringsätt tillämpas också ibland. I detta sammanhang kan erinras om andra lagutskottets av riksdagen godkända uttalande i denna fråga (utlåtande nr 44/1966, s. 112) vid antagandet av lagen om beredande av sluten psykiatrisk vård, ett uttalande som dock icke lett till någon åtgärd. Man måste också, mot bakgrunden av den föreslagna

lagtexten, erinra sig att det många gånger när det gäller narkotikafall kommer att bli intagningsformen och inte graden av narkotikaberoende som avgör graden av sjukdomsinsikt. Därför bör tillämpningsbestämmelser till den ändrade lagen utarbetas som medger retentionsrätt i frivilligfall där den inskrivne inte låter sig övertalas att undergå fortsatt vård men har så svåra narkotikaskador att en utskrivning bedömes leda till ofelbart återfall.

Med stöd av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen till Kungl. Maj:t måtte överlämna förevarande motion för beaktande.

Stockholm den 9 maj 1969

Rolf Kaijser (m)
